

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the Center for Research Libraries.

© Center for Research Libraries

Scan Date: October 19, 2007

Identifier: s-k-000002-n23

محتاجه العیاز و مطبوعه
خیا کوک آلب

پیل - ۱ - سان - ۲۳
نسخه ۱۰ فروشنده

کوک آلب

مطبعه خانی

مدیر

کرمه هارمنه

ولایت مطبوعه

گرافه: دهریکر

کچوک کرمه

آرینه مرانیل

تک: ۰۰۰
آر آبی: ۲۰۰
فروشنده

مفنده برچینار ملی . ادبی . سیاسی . اقتصادی مجموعه

۳۰ ربیع الاول سنه ۳۴۱ بازار ابرسی ۲۰ تشرین ثانی سنه ۳۳۸

صاحب:

اقتصادی معجزه

پاکستان بولی نرک ایدرسک دوغور بولی
بوهیلیرز . تنظیماندن بری . مل دوغوره
اویمان الکلیزک اقتصاد نظریلری بولی
شاهرندی : حکومت لبرقه تانیس
ایده منشی . مل سنایی احیای و حیا

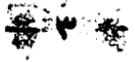
حرب اثنانده عسکری بر معجزه
کوستن بولمت . صلح دورنده اقتصاد
بر معجزه کوم . قزه ییلیر . بر معجزه
کوم . ستره سیاهک ایچین . هانکی بولدن
بوروملی : تنظیماندن بری برودیکمز

چایسه مازمش . بادیه تجارت یا بازار مشرق .
 اقتصادی تشبیل بالکز فردون و شر کتله دن
 بکله نیرمش . ایشته ، بوکی همومی ماهیتی
 حار اولمایک نظریه لر ، ایکی اقتصاد مژک
 بیقله سنه سبب اولدیی کی ، یکی بر
 اقتصادی حیانه نیرمه مزوده مانع اولدی .
 نظمان اول غایت زنگین صنایه مزوردی ،
 غایت بدیی ته کینکار مزوردی : چینجیجک ،
 خالیجیاق ، بویاجیاق ، تجارید ، جیجک ، ندهیجیجک
 دمیجیجک ، مارانغوزاق و ساره . بو تگنیجکرون
 هریری ، بو یوک بر مانه افتخار سرمایه سی
 اولحق بدیی صنعتلردندی . نظمانده سوکرا
 بووی بو تگنیجکاری غائب ایشک ، برلینه
 یکدیجی ده قویه مادن . ایکی تجارت تشکیلاتغز ،
 اصناف تشکیلاتلر مزوده بوس بو تون بیقبوب
 کیندی .

چوین ، انکیز اقتصادیاتک نظریه لر
 ملی حیانه اولمادی ؟ چونکه ، انکتره
 بر زراعت مالکیتی دکدی . زراعت ایچین ،
 کافی درجه ده اراضیی بوقدی . اوراده
 چوقه کومور و دمبر معدنلری واردی .
 اهالی آراسنده کندیباکندن بو یوک صنایع
 تأسس ایشدی . کندی دندینه دنز
 نجاونده بو یوک بر زرقی به مظهر اولمشدی .
 اقتصادی حیانت حکومتک تشویقه محتاج

دکدی . حکومتک ، اقتصادی مامله لر
 مداخله اقمه می ، ادخالندن ، اخراجاندن
 کمرک رسمی آلامه می ، اقتصادی حیانتک
 انکشافی ایچین کافدی . بنه علیه ، اوراده
 خاق اقتصادیان ، حکومتک تشویقه بوابوردی :
 کوله اقمه ، باشقه احیان ایستهم ا

زده ، فردی تشبیت غایت ضعیفی .
 شرکت یا بق قایلینی هیچ بوقدی .
 بو یوک صنایعتک اقباتنی بیه بیابوردق .
 بو کالزم اولان تکنیکلردن قمامیه بی خبر دک .
 دیک که بالکز احتیاجلرک سوقله ، اقتصادی
 حیانتک مانکنه مزوده دوغمه سنه امکان بوقدی .
 خلاصه ، تورکاره حکومت رهبرک اجتمسه ،
 تورکارک اقتصادی حیانه رنک آدم آقمنه
 بیه امکان بوقدی . حکومت ایسه ،
 اقتصاد جبارک عامی تلقینلرله بو یاردیدن
 اجتناب ایدیوردی . ذاتاً ، الهه بو یوک
 برمانه ده واردی : اقتصادی قایتولا-یونار .
 حال بوک اقتصادی قایتولا-یونلرک مانع
 اوله مابه جنی بر چوقه رسمی یاردیمز واردی که
 حکومتک بونلر ده هیچ باکشمق ایسته میوردی .
 سانکه ، باکشمق ، مانجسترا اقتصاد جبارینک
 رونلری متاذی اولور دییه اندیشه
 ایدیوردی .

اغايه آيشمى برحق ضابطر واردر .
 بونلر ، يالكر موجود اعمالخانهلرى
 ادامه ايدميسلر يله بويوك براقدرر .
 حال بويوك ، صاحدن سوكر اوروپادن
 بويوك ماكنلر ، ماهر اوستلر ومهندسلر
 جاب اتمكده خابت قولاي اوله جقدرر .
 صنايع مكتملرينه بوش يره برچوق بارلر ،
 صرغهايديليورر . ته كينكلر ، تدريس طريقه
 اوگرتيه سن ، آيجق ، چيراقاق طريقه
 اورتيه بيابر ، اوحالده ، اداين صنايع
 مكتمللى قارىقاردرر . حكومتلك ، ولايت
 شورالرينلك ، بلديلرلك تاسيس ايدمى
 قارىقار اولاطاند اولدقلى مؤسسله
 بويوك تيمار حاصل ايدمى جقدرر . ثانياً ،
 اهالدين فردا ياخورد شرايت خانده بونلر
 طالبلر چيقارسه ، استيكلرى اولنله صنايع
 يكلرى مجدداً تاسيس اولونور . بويوك
 ملت هماسى ، اقتصادى ريشاق مى صورتده
 بوغايه لعقيب ايدرسه ، صاحدن سوكر
 اقتصادى ريمجزه ينده كوزلر مزه كورمك
 ممكندر ، تورك ملتى هر ساحهده ميمجزلر
 كوستر مكم قاددرر . الويرر كه هر هانك
 برهدى ، ميثاق مى خانله قويسون بويوك
 ملت مجاسيله ، اوردوميله ، بلديلر يله
 مدافعه حقوق جيميتلر يله بوميثاقى ماينلك تحقنه

بويوكون ، حد اواسون ، مانجستر
 اقتصاديانلك ، يالكر انكلتره نك حياتنه
 اويغون اولديني . هر مائلك كذبته مخصوص
 رمل اقتصاد سيستمي وجوده كتره بكن
 آرتق بيلورر . شيمديكى اقتصاد و كپاز
 محرداسمليك اتمديك بزم ايچين ، مى
 بر اقتصاد سيستمي وجوده كتره مكم قدرى
 و آقايى هر كسجه مسلهدر ، بن ، بويوك رمل
 اقتصاد سيستمده بحث ايدمى جكم .
 اورته قومى ايستمديكم مخصوص يالكر
 ريشاقلى جيلندر . اوده شوردر :
 قور كپاده بويوك صنايعك تشكيله شدمه
 احتياج واردر . ملكتمزده بويوك صنايعك
 تشكيله ايسه ، اصلا قردلر ك و شر كترلر
 تشكيله اوله ساز ، بامكس ، حكومتلك ،
 ولايت شورالرينلك ، بلديلرلك تشبته ملكتمزده
 هر تورلو صنايع تاسيس ايدمى بيابر . مختلف
 عسكى جيمارلك وجوده كتره كارى اعمالخانهلر
 بوكانا جانل برده اهددر . صاج اولونجه ،
 بو اعمالخانهلر برررر بيقاوب هدر اوله جق ،
 اوحالده ، صاحدن سوكر ، بومسكى
 جيمارلرينه ، اقتصادى جيمارل وجوده
 كتره سلك ، ملكلك هنانج اولديني بونوك
 صنايعى حكومتجه ، بلديلرجه تاسيس
 ايسمك اولانلر ؟ اوردوده بووظيفلر

پروچه بر اعان و مفکوره ابله جالبشین .
 ایشته ، بز ، وطنه زك حریت و استقلالی
 قورتلارین شائلی مجاهدردن ، صلحی ،
 مناقب یکی بر مجزه دها ایسته بورز .
 بوم مجزه ، مل مدینه زه اساس اوله جن
 اقتصادی مجزه دن عبارتدر .

ضیا کوله آلب

نورده دولته تکاملی

۱۹

صایرله اوروقلره دلالتی

اسک نورده دینه ، عدیه ، ناصیه
 وریله ییلمه ، چونک ، بودینه مقدس
 عددرله بیوک رولی وار . دینی تشکیلاتده ،
 اکثریا اساس مقدس صایلردر . مقدس
 صایرله تشکیلاتده کی روانی ، کوچوک
 ابل ، اورته ابل ، بیوک ابل ، آدرینی
 وریلکیز اجناهی انموذجلرک بیهلرند
 کورمشدک . اجناهی بیهلرده کی بو آرباق ،
 نورده مدینه تک برطاقم کوچوک مدینت
 وارده لرله آره لیللی کوستربر . او حانده ،
 صایرله لاریلاشدیریرستی ، رهانکی
 زحیره کی ، بنجه هانکی طایفه لره بکزه دیکنی .

بنده علیه هانکی مدینت وارده سنه منسوب
 اولدیننی آتلارز .

(۱) ایهکیل ایلر : قارا قیرغیزلر
 (اون = ساغ قول - سولغ اوغوزلر) بوز
 اوق - اوج اوق) ، منوارلر (براغونقار -
 جاغونقار) ، قونلر (ساغ قول - سول
 قول) ، آق قویونلر - قارا قویونلر ،
 اولو تالاز - کوچولا تالاز ، اولوبوشی ،
 کوچوک بوشی ، جت - ماساجت ،
 دو قوز اوغوز - سکر اوغوز ، بانقونلر =
 دو قوز آقا اوزا ، سکر آقا اوزا ،
 آلتای نورتلاری : اون بدی تاگری =
 اون بدی رسو

(۲) اوچل ایلر : قازاقلر ، چکیلر ،
 قازاقلر (اولوبوز ، اورته بوز ، کوچوک
 بوز) ، اوج لورباقانلر ، اوج اوقلر ،
 بوز اوقلر ،

اوچل ایلر ایکی سورده حصوه
 کلیر : یادورتیلدن بر بوی چیقارایلر ،
 یاخود ایکی قوه مرکز علاوه ایدیلر .
 اوج اوقلره بوز اوقلرک بریننی قوه
 اولدیننی کوردک . دیگر مثالر منکده
 ایهکنجی زحده اولدیننی آتلاشیلور .

(۳) دورتل ایلر : عموم نورتلرک
 دورت اونفونه نظر آ دورده بیوک اوروقله

(۸) دونوزک : دونوز اوغوز .

دونوز تاتار .

(۸) اون اېکيل : توردک قومندهکي

اون ايک حيوان . لاشقايلر . بوزاقلر .

اوج اوقلر .

(۹) بکرمي دورلئ : قونلر . اوغوزلر .

منولر . باقونلر . او برالر . کوله منلر .

روژکيلر . وزيرلرک ايج اوخلاللر .

(۱۰) اونوزکي : اونوز تاتار .

(۱۱) قرقل : قرق نيز (فرغيز) .

قرقلر . قرق بکيت . قرق سکن . قرق حرامی .

ازدواج اوچاقلر . مسلم و پوروك اوچاقلر .

قادينار آراسنده حوسه لقمه . ازدواجده

وماتمه قرقلي اولق . طريقتارده چه .

قيش چه . ارهين . قرق کوف قرق کچه

دوکون . قرق وزير (برحکابه کتاب)

(۱۲) اوج بوز : اوج بوز بکيت .

بوی بکريک قرق بکيدی واردي . بکلر

بکينک اوج بوز بکيدی واردي .

ضياکوله آب

فوموق ايلي

۱۰۰

آنوریه و امالرينک اميراطمره کندي

ملقربنه لارشي وضينلر بکمشکل ایدی :

اقصاي : (۱) طوضول (نوحسانلر

وتالازلر) (۲) باراق (قيرغزلر) (۳)

تور . چکيل (نوبونايلر . چکيليلر) .

(۵) آلتايچ (اسکی تورکجهده دوموز

معنانه) : نونوزلر . کوله بورکلر (چکيله .

يارسچار . تاورنک . ابلانق) بوغوخانک

دورت لاردهشي واردي : (اوورکين .

سونفور تکين . لوتورکين . تولاک تکين)

منول خانک دورت اوخل واردي : (اورخان .

کوزخان . کورخان . لارخان) جنکزابلاري

دورت اولوسه آريلدي : (بوزک

خانلق . چيناي خانلئ . آلتون اوودره .

ايلخاتيلر) اوز بکلرده دورت اولوسه

منقسمدي . ياقوتارده يالکز دورت بويوک

هامان واردي . هربري دورت جهندن

برينه حاکدي .

(۴) بشل ايل : ايش بالق . بوغوخان

لارده شلرک برابر ايش تکين ايدلر . مننه به

کوره . ايش بالق بونلرک ذريقتدن حاصل

اولشدر .

(۵) آلتيل : اوغوزلر . منولر .

قونلر . آلتئ شمر . آلتئ چوب .

پيدل : بشارل . وولنا تورکلر .

(۶) سکرلي : نامان (منولجه سکر

معناينهدر) . پينک .

واساقل و ظبغه سنده تصور اندر لسه
 آوره استیلاری همان بوتون شدیه
 بانلایور و بوغاری ارکچ زیور بدتیر یوردی
 ایمر طوره کوستریه جک اطاعت لک
 جزایی یا قز خلاصه و بادری دیری درسی
 هوزونه صورتیه اولویدی . بوتور او
 اولومدن قورتولوبده اسارنه آثوریه
 یاغتلرندن برینه کوندر لک و یا یاغتلرندن
 اذراق لرله سورولمک ایمر طورک حاصی
 واسا حقتده بو بونک براتی ، بر شفتی
 ادی . واسا حکمدار لر بوغور قو سبیه
 آثوریه دیگی متبوعارینی قیزدیر مانه بک
 دقت ایدیور لر و ای کوتو هرتور لو امر لرینی
 دان یاغنه یلتیور لردی فقط باطاعتنه
 دوامی حالده ده اهالی یا باجی بر حکومته
 و رکی و ره و ره حاسر قالدق لرینی ایاری
 و درک آیفلا یوردی . حتی حکمدار لر
 دالله سندن شهرته دوشکون بعض پلسرک
 بو عمومی خوشنود سز لقتی بالاستفاده کزلی
 جیمتار تشکیل ایده رک عصیان چیقاردق لر
 و قرالی تهدیده بانلادق لری ده واقع اولیور دی .
 بو صورتله قرال راستیلا تهر لکه سندن قورقار
 و قاچار کن کندی نجه سنک تهدید لری آلتنده
 قختدن و یا حیاحندن و از کچوردی .
 قوموق قرالی (کوتد اشپی) ده ایشته

بو یله کوچ روضه بنده بولونیور ویا لکتر ایکی
 طرفی دکل اوج طرفی [۱] ده کو حندیر مانه
 ایچین بک دقتل و مبهم ریاست تعقیب ایلوردی .
 فقط آثوریه ایله خوش کچمک قوموق لر
 ایچین اک منفور ریاستدی . بوتون هیقت
 بقایمی کی یا باجی حاکمترک دوشمانی
 اولان قوموق تورک لری ده آثوریه علمنده
 حرکت لرینی حس ایندک لری قوموق لر یله
 هایر لشیور یسوردی .

(ق م ۱۸۴۷) ده دجه منبعلری
 طرفنده کی (به) حوالی سده (ایشتارانه)
 [۲] اهالی سنک عصبانی بوسهر سز افترک

[۱] اوچچی طرف : اورارتو
 [۲] بو (ایشتارانه) اولکی حاشیه لرک
 برنده ذکر ای دیلن (ایشتارانی) اوداغده
 شبهه بو قدر . ماسه رو جلد ۳ صفیه ۶۶
 ده ایشتارانی نکلرینی دجه ایله فرات آراسنده
 کوستره شدی . شو حالده بوراده کی دجه
 منبعلرندن مقصد (رفیق منبعلی) کلدر (مدنی)
 سوییه (جرو) سوییه و (آق داغ)
 سلسله سندن انوب دجه کی تشکیل ابدن دیگر
 سولرک منبعلری ده دجه منبعلری ده
 اولدیغندن (به) حوالی سی (کولجی)
 ایله (آق داغ) آراسنده کی لر یله شندی
 معدن لوانک شمال طرفی اولدیگی آغلاشیلیور .

مقصده وقوع بولان عصیانگرینه قوم و قلمرو
 قساً اشترک ایتدکاری و یالیده جکاریم
 صروده آسوریه اوردوسی بنه چابونی
 کلوب چاشمدی . اختیار (سالماناسار)
 بودغه بالذات کلمه مش ، اوردوسی
 (دایان آسور) آدی بر طارطان یعنی (پاش)
 قوماندان (قومانداسیله کوندرمشدی .
 (دایان آسور) اوردوسنک دجه حوضه سنده
 قیصه بر جولانی بیت زمانی عصیان باصدیرمنه
 کافی کلمش و ونک اوزرسنه دایان آسور
 (آرمش) [۵] کچیدنن (آرزانی =
 مراد صوبی) حوضه سنه اینوب اورارتونک
 بر قسمنی مضطابنش وحشی ، کندی روایتلرینه
 کوره . ایکسجی (شاردوری) بی مغلوبه
 بیه ایتشدی ، فقط آثور اردوسنک دشمنی
 هو ایتدندن رجعت ایتدی بوغابه شوزینک
 آثوریه حکمدارلرینه مخصوص بر فارقاره دن
 عبارت اولرینی نلن ایتدبریور .

(ق . م . ۸۳۲) ده دایان آسوراک
 باصدیردینی گیرخو عصیاننه واپکی سنه سوکرا
 ینه آثوریلرک اورارتویه سفیری انتاج ایله
 قاریش قلمرو قومو قارک اشترک ایتدکاری
 ا کلاسیایور .

قیجسی رباناشمه ایدی و بو عصیان اورارتودن
 کلن بردالنه تأثیر یله پایلشدی .
 کرچه لوچجی سالماناسار بو عصیان
 قولایجه باصدیردینشدی ، فقط ایکی سنه
 سوکرا قومو قایلی تکرار زیارتیه مجبور
 اولمش و دجه نیک چیقدینی رده بر قایا اوزرسنه
 کندی عهتنم سوورتی قازدیردندن سوکرا
 (مونی بونی) [۳] دربهرلندن اورارتویه
 کچرک فرات سنه لرینه [۴] قدار اورارتویی
 استیلا و تخریب واسی حدودی تأسیس
 ایتشدی . بو ایتاده (داینه) ریشنک
 اعلاج سنندی آنلر و قیصر اقلر تقدیم ایدرک
 امپراطورک آیغنه قایلدینی قید او ایور .
 بوسفردن سوکرا قومو قلمرو اوزرسنه
 قدار قیلمداتادیلر .

ق . م . ۸۳۴ سنه سنه دوش و (ایکسجی
 شاردوری) نیک اورارتو نختنه جلوسی
 قومو قلمرو آثوریه علینه حرکت ایچین
 بر تلاش ، برهوجان دها تولید ایتدی
 و (بیت زمانی) الله جوار نوحی نیک عرفی

[۳] ری بیلمه یور .
 [۴] بومنبلردن مقصد مراد صوبیلرک
 بر قوی اولان و موش او آندن آقان قره
 صوبیلرک منبی اولی درک بیتلیس شمالنده کی
 نرود داغنی حرب ایتدبریور .

خالص

[۵] بونکده ری بلی دکل .

اسرار معانی:

طائرنامه

خلق هنرهای آراستده ماسالزه ،
 نورگولزه ، ضرب ، تلرک ، ییلمه جهلرک
 اهیقل مولی اولدینی کوستمشدهک .
 خلقیات : تواقور ، آدمی ویربان بوشقای
 هنر آراستده ، بونلردنی باشقه ، (خلق
 اعتقادلی) نامیه برطاقم شفاهی عقیده لرده
 وارد . واعتقادلی مجاوی دینک عارجه
 شکل اتمش ، اکثریمی جودیلردنی دها
 اول وجوده گلشدر . تورکر ، اسلام
 اولدر اول ، شانیزم و توپونیزم دینلرینه
 تابع اولدقنندن ، تورکره طائد اولان
 خاق اعتقادلی اکثرینه بویکی اسکی دیندن
 قائله عقیده لردد . بعضیمی ده ایرایلره
 عربلردنی ، امر ایلیاندن یاخود برلی
 خرسنیلردنی آلتشی ، برقمی ده سوکرادن
 کندی کندی بکندن شکل اتمش .
 اسکی تورکر ، بالنامه قایلر آراستده
 پاشایان بوخاق اعتقادلرینه پازلامی ر کتاب
 تانی اتمش و بوغیر موجود بکنابه بضاً
 طائرنامه ، بضاًده ، بجه کتاب
 ناملرینی ویرمشلردر . نکال نورکلرله
 فرغز لازقلر ، بوکا ، کینس کتاب ، درلر .

کین ، کلن ، نکال نورکجه بنده
 بجه ، منامندور ، اوجالده ، بونجه
 چون اسکی رزمانده ، نورکنزله لازقلرک
 برابر یاسادین ردورده شکل اتمش
 آلاهلرور .

طائرنامه احکامی برطاقم ایشلرک
 اوغورلو ، یاخود ، اوغورمنز ،
 هد ایدیلندن عبارتدر ، زیرا ، خلق
 زمزمه سنک اعتقادجه ، زمزمه لره و فردلرک
 کوزه کورونین ، بری ، لری وارد :
 بویرلرک سودکاری ایشلر اوغورلو ،
 سودکاری ایشلر اوغورمنزدر . مثلا ،
 بعضی طائلرک پرلری بدی باشنه لادار
 چوققلره کندی اولرنده البه پایلمه - نی ،
 چپچک یشدر بله - نی ، طورده قورولمه - نی ،
 نازغانه پایلمه - نی ایسته من . اوخالده ،
 بو طائلر ایچین بو ایشلرله باقی اوغورمنزدر .
 کورولورک بو اعتقادلردنی بضیلری مضردر
 برکانه کندی یاوروسنه البه پایلمه - نی ،
 ردوست پایلمه - نی بویولر فلاکت کلیدر
 اوک چپچک باغجه مندوروم قالمی بویولر
 هر رومیت دکلیدر ، بار بکرده همان هر اول کینس
 بر باغجه - نی اولدینی خالده ، اکثریمی
 چپچک ، آخیدر ، بشلاکتی نصیبینزدر .
 بو حالک سینی ، ناسیانیهم دورنجه قائله

اصنام بر اعتقاد اولدیننی چوق کیمسه لر
 پانازل بیه
 مضر اعتقاد لر دن بریده نفعه انمیز پانلان
 بر اولک اورغورسز اولمه سیدر . بوندن دو لاییدرک ،
 اوینی یا پدران بر آدام ، مطلقا بر جهتنی تا عام
 بیر افر ، چونکه ، بوله اولماز سه یا ثوله جکینه یا خود
 بر اولده بختیار اولمه یا به جفته ای تیر . بر اعتقاد
 یوزنم دزک ، اولر نام بر انتظامدن محروم
 قالیر . بیه ، بر اعتقاد یوزنن پریشان قیافه
 « بابایا شک » نامی ور بزرگ حرمت ایلییر .
 بوندن باشقه ، طیرناق هر آون سسه له من .
 ایسه هر آون سسه له من یوله هر کوی
 چقیله نماز و توتور و ایشارک اوغور او
 و اوغورسز اولناری واردر . اعتقاد لر
 یوزنم دزده بر چوق مستعمل ایشارک کچک کیمسه
 زمانده یا به مانه سی نتیجه سی دو خار
 حاصلی ، حیا نموده کی پریشانقلرک باشلیجه
 سیدر ندر بری . بر دوت سنانه اعتقاد لر دن
 طاندر نامه اعتقاد لرک مضر لر ی اولدیننی
 کی ، قائده سی اولاناری واردر . هر اولک
 بر پریمی اولدیننی بیئوروز . دیار بکرده
 بر او پرینه « صاحب » دینلیرک « اولک
 صاحب » دیندر . او پریمی اولا ،
 کیلاره ، او جاغده ای موطنانک خایت
 قیز طو اوله سی ایستدر . کایا ، قاپی اوکنه

صودو کوله سی ، باشیک تمیز طو اوله سی امر
 ایدر . ثالثاً ، اولک هر طرفی ده قیز
 گورمه سی آرزو ایدر . او پرینه بونون
 بر امر لر یه اطاعت اتمک او خاننی ایچین
 اذ بوبوک و طیفه در . چوق او خاننری
 واردرک اوینی بیز طوقمه چالیشیر کن .
 نه شریعتک امر لر یی ، نه ده حفظ الصیحه ک
 ویدیانک دستور لر یی دوشور نور . یا لکن
 طاندر مه نک ، یا لکن او پرینه امر لر یه
 او هر ق حرکت ایدر . ایشته ، طاندر نامه نک
 برکی اعتقاد لر یه قائده لی ایشاره
 سب اولور .
 طاندر نامه نک بمضو اعتقاد لر یه
 مضر لر یی ، نه ده قائده لیدر . ثلاً ، طاندر
 قورلدوینی دورلده ، چو جوق لر آفاتر
 طاندر و ورور لر سه اولر مشوله حوله نیردی :
 « آیغکی طاندره وورما ! آله حق قاپی به طاندره
 طاندره دأر بوکا بکر دهاا بر چوق احکام
 واردر . خاق اعتقاد لر یه « طاندر نامه »
 دینلمه سی یا طاندره طاندر بوکی احکامک
 چوق افغان یاخورد بوغنه لر دن بالخاصه طاندر
 اطرافنده طویلانیلمه شکن بحث ایدیلمه سندن
 ایلری گلشدر . طاندر نامه به « کچه کتاب »
 دینلمه سی ده پریرک کچدن مثالاری یا یلمه سندن
 ایلری گلش اوله یلییر . اسکی نور کورده »

اوتافك صاخ طرفه ه قيصرائ عهلی ،
 سول جهینه ه اینك عهلی ه اولم اوزده
 كچدن باخود چوقده بر سنم آسپاردی .
 ساخته كنه او صاحبك تارده فی، سوله كنه
 او صاحبك تارده فی دینلوردی . بوللردن
 بره زوجك ، دبكری زوجك پرلری ایدیلر .
 رنجیسنه ه اود آنا ، ایكنجیسنه اود آنا ،
 آدری ده بره ایردی . بو پرلر ، بری بری
 سورسه ، طاله مسود اولوردی . بو پرلر
 سوشمزلر سه طاله بدبخت اولوردی .
 ه پرلری سوشمیش ه تعبیری بو اسك
 اهتقادك برقیه سپیدر . او حاله ، ه كچه
 كتاب ه اسمی ، طاندر نامه دن چوق اسك
 اولمق لازم كایر .
 كور واپورك ، هر او كی هر آدامده
 بر بری وار . اسك تودكار بو شخص
 پرلر ه اش ه آدینی بریرلردی . هر بلر ،
 بوه ونده ه نامه ه گلشنی قوللانیرلر .
 همودا شغری ده ه اش ، گلشنی ه نامه ه
 لیبیله تفسیر ایدیور . دیار بکرده ده ،
 ه اش ، گلشنی برنه هر بیسنی اولان
 ه نجه ه گلشنی قوللایمده ور . امثالوله
 ایسه ، دقلانك بریسی ، دینیلر . دقلانك اوراده ده ،
 ه اش ، گلشنی برنه ه بری ، نهری الله
 ایدیلشدر :

ناهلر ، دگر زمانلرده ساكن وضایلینن
 بر حاله یكن باخاسه ، اوله نه ، دوغورمه
 وتولوم زمانلرده . فل و حواس بروضیت
 آیلر . بواج ایشدن زهده صاحب اولان فرق
 كوت طرفنده ، ناهلریك ضنه حسابی
 بوژندن رفوع كوزه كورونز نهلر
 ایچنده بولونورلر . بو با بند ، بو هضم
 ه فرق ، آدی و بره یار . مثلا ، اوله نه
 زمانده ، كوهی ، ایه ه کلین ه
 فرق اولورلر . دوغورمه زمانده ، با
 آنه و بک دوگان باورو ، فرق اولورلر .
 اودن بر جنازه چیقینی زمانده ، كرك
 گون ، كرك اونك وارثلری بینی باقی
 اقبالی فرق اولورلر . بو فرقیلر ،
 فرق كوت طرفنده رطاق قاعده لر و حایت
 ایتمك مجبوریتده درلر . اكر ، بو قاعده لر
 رطابت اقبازسه ، خسته اتق اولوم كی
 بو بولك نهلرله معروضه درلر . مثلا ،
 بر او داده ، ایك فرق لادین بری برنه
 تصادف ایدجك اولورلر . بولری
 در حاف او پر ه دورمك اقتضا ایدر .
 او پر ه دورمه ، بو بولك بر نهلرله نه
 آلتنده لایرلر . بواج فرق لادینك .
 ایتر هین سیدنی ، ایتر آری سیدنی
 دولای فرق اولمق اولمزلرده هر فرق

پوشید . اینست اوله تک میبیه . اینست
 طوساتی یاخوره ماتم دولایجه . فرق
 اولسونلر . اینی لاهده لر . رطبت اینک
 بچوردلر . ری ری اوزنده بولونان
 اینک اوداده . قزلبیل باسلار . قزلبیل
 ماز بونا بکزر برچوق لاهده لر وارد .
 بونلر طویلامق . تصنیف اینک لازمدر .
 طاه بر نامه طاه بولون اعتقادله طویلا .
 نیلمسی ده لازمدر . طاندر نامه احکامی ده
 شقایض مندر کی طویلا نیلیر . بو اعتقادله
 حریر بر آینه . مثبت یاخورد منق بر حمله
 مربوط بولوندی ایچین طویلامسی داما
 قولایدر . فقط بونلر ییلن ارککلرک آزدر .
 دما دوشومسی یالکر بر قسنی ارککلر
 بیایر . مثلا . لرقایانه طاه احکامی یالکر
 لادینلر بیایر . تحصیل کورمش خانار بوکی
 خرافه له اهمیت ورمداکلندن . بو خصوصده
 معلومانن ماریدرلر . تحصیل کورمه مش
 لادینلر ایسه . بوت پرستک زماندن قانق
 بو اعتقادلری و آیینلری املامیتک ادا - ایلی
 رکنتلری ظن ایدرلر . قرآن کریم طاندر
 نامه احکامنه دجیت و طاغوت آدنی
 وریورد . چیلیرلر بو احکامه دفونق - چوره
 درلر .

طاندر نامه احکامی یالکر اعتقادلردن عبارت
 دکدر . بو اعتقادله اقتضا ایندیکی برطاق
 مثبت و یاخوره منق مایلدره وارد که بونلر ده
 آینه . ماهینده درلر . مثلا . چپچک
 قیشدر ممالک . طورشو نورماقی . آفانی
 طاندره وورماقی منق آینلر دره . قزلبیل
 او بولدر ممالک مثبت آینلر دره . بو اعتقادله
 آینلر دینلرک سحره لاریشقی اولدی
 دورلر ده شکل اینکاره ایچین . سحره
 طاه اعتقادله و آینلر ده بونلرک لاریشقی
 بولونور : حرام سو اوزنده آتلاق .
 قورشوشه دوکلک کی . برطاق سحره مشورلر ده
 وارد که بونلرک تافذلی طبیی حادله
 اوزنده مؤثر اولدیغه اعتقاد ایدیلیر . مثلا
 دیار بکرده چو چوقلرک قیره کیده جکلری
 رکون . هوا یاغورلو اولورسه . کونشک
 بولونلردن حیقه منی . هوانک ایاشه منی
 ایچین . چو جوالر آشاغیده کی سحرلی
 دستوری زخم ایدرلر :

- کونفی ! کونفی : کل . کل !
- ساری اوج گک . کل .
- اوغلت چاموره دوشمش .
- قزله خاموره دوشمش :
- تال صاون آل . کل !

کونک ایندیکن : نال دنا کلامه درک

چو جو قاز . بر تیکاری اولدینی زمانده
اشاغده کی دستوری نرم ایدرلر :

ابراهیم ام
قولری آت
تیکمی بولام

سکا بر قول آتام . . .

چو جو قی . تیکمی بولورسه ، وهدی
موجبجه ، ابراهیم ادهم حرمنته بر قول آتار .
بالکر دیار بکر تورک لرینه طایر طایر
نامه احکامی طوپلانسه قوجه مان بر کتاب
اولور . دیار بکر کورد لرینه طایر نامه
احکامی ده بوس بوتون باشقه ماهیتده در .
بر زمره تک هانکی ملیته وعرقه منسوب
اولدینی لسانی ، خادای و خلق ادیبانی بی
طایر نامه احکام مندرده بیللی اولور . تکی تیکار لک ،
آلتارک مدنیت دأره لری ، مدنی حدود لری
اولدینی بی ، خاق عننه لرینه واعتماد لرینه ده
حدود میمن مدنیت ساحلری واردر .
مثلا ، تورکار خاق مدنی اعتباریه بر زمانلر
چینیلرله مشترکی . بوکوش ، تورک خاقیاتی
تدقیق آتک ، چین خاقیاتی واسکی تورک
اساطیر بی بیلمکترین ممکن دکلدر . « بیکی
مجموعه ، ایلک « داهر » مجموعه منده اسک
تورک اساطیرینه دار بعضی نوسطار نشر
اقدم . کیمله من ، « تده اولانده ده کیم

خاق عننه لرله . خاق اعتماد لری اسولی
دأره منده طوپلانلر سه ، بوقلری تورک اساطیرینه
وچین خاقیاتیله فارشیلاشد رورق مهم نتیجه لره
واصل اونیق ممکندر .

ضیا کوله آلب

شعر :

ملی قهرمان مصطفی کال پاشایه

توزلری آبور قیلدینک ضیای
ای اسلامک کونشی . مصطفی کال پاشا
چو جو قی . قادن . اختیار تیورک دنیای
آذانلرله بش وقت دیورلر : پاشام پاشا .
آنقار طرده دوغدک ، سفاریده شار وردک ،
بکزی سولان اسلامک بوزی . کولدی سنکله .
سن سور اسرافیل سنک . ثوانلر جان وردک
بیک معجزه بارانی او قانلی کاشنکله
اوله بر کل وردک محمدک باغدن
قوللارم ایدها بوجنت یاراضی .
آج ، کولارمه کلکون حریت یاراضی .
دیین سسلر دیوارم ادرنه تک طاغدن .
یورو ، شانلی آتیچی ، یورو ، بختک یار اولسون .
یورو ، سن یقبرک مزده دیک قول سنکله .
یورو ، قانل دوشمانه بور اخذتار اولسون .
یورو ، اسپروطم باشدن باشه قور تولسون .

ایک قوزای

روشن کن شامیه قوزایه با قدم ،
 کوردم بر وجودده ایکی عضویت ..
 بر آنده ، بوحاک سرخی چاقم :
 ایکیک آلتنده بر دی هویت ..
 بر تنده یاشایک بواکی ملک :
 بری طریطیگی ، بری کلبک ..
 طریطی کوجو اوردی ، ار بر دی هر کوف ،
 کلبک بو یوردی ، قوتله یوردی ..
 او بالکر طریطی قهارندی دون ،
 بیلام اوکا ناصیل کلبک کردی ؟
 بیامه سیدم ندر ، بن استعجال ،
 شانادوم دوغرومی بوغریب حال ..
 طریطی ، تکاملک سوکنه وارمش ،
 دورمش تعیضده ، دوغوش ایری به ..
 بو یوزدن چرخنی ثولومار سارمش ،
 کرکدر هر عضو شیعی اریه ..
 دیکشه جک شکلی : طریطی ثولومدن
 چاقجق ایچندن یکی بر بدن ،
 بو یکی مخلوقک آدمی کلبک ،
 تکاملده دایم بورور ایلی .
 شاعر دیر اوکا قانادلی چیچک
 اوده چیچک کی بهارک شعری ..
 طریطی ارنجماه دوغوش بر حیات ،
 کلبک ایکی آ...

کلبک طریطی دن باشقوشی دکل :
 حاله داها او یفون اولقندن باشق ..
 طریطیه ایسترمک حره تله اکل
 لایین کلبک سوکله بیگ یاشا
 ایکیسده کرچه شمره تو قدر :
 بر طلوع خلو وندن داها بارلاقدر ا
 انحال کوردنجه بدین اولورز ،
 استقباله قاناز بزه امملک ..
 تکاملی کوردونجه امین اولورز :
 دوخار استقباله طاند نیکینک .
 طریطیه باقدنجه دایم بدینسک ،
 کلبک باقی اولاسک نیکین ..
 تخت و ناجده بزه طریطیه بکزر
 اوده بیگ بیاده دیشیر کومک ..
 اوچو کره ساقا اولور زهدر ،
 اوندن دوخار ملت آدلی کلبک ..
 فکره مقکوره ایکی قانادر بر :
 اوچونجه حریت آدینی الیر ..
 سرایده بر زمانی ایشه یارادی ،
 فقط ملی دولت عصره او یفوندر
 اونکی سوکجه ، بونور بارلادی :
 خاقجیلق اوکنده تخنجیلق دونده ،
 هیچ قبول اهدری بو کونکی وجدان ،
 میلیونلری اسیر ایتمین بر سلطان ؟

خلفیگانه با که نیکین اولامک :
 هر بود اولدی دیمدی برمل وطن
 لاقی بوملت کیریمه قالیچ ا
 طرطیل بر دورمدر کللی ، کجیجک :
 ملتارک سوک آجین قادی ا

نیاکله آب

— شیرلر جزو دوشونم —

باشموزلرک دوشدبکنی کوره گه ایچنده
 ریغنه قیرلرنتی حسی ایچوروم . متاثر
 اولیوروم . ماهه خنینه امر توزمانده
 پیغی . پیغین بولونلرک نوشوشدبکی .
 گولی ماناک رنگکده رنگ کیردن حالی بگا
 اولودولماز آجیلرک غذایی دودیریبور .
 دوشونبورم : نیکین سنه که کبی کچه یارلرند
 دو کدیریم سوگولرک ، قار و قورطنلرک
 نهانی کاز صاغناخی ایچنده سو قاقارک
 گوشه و بوجانلرند قیقلرک اینقلیلرین
 دوریورکی اولیوروم . صارسلیوروم
 یاخوردلر ، بولونلر کچمه مالد برمورو
 خاطره اولدیریبور . و اوگونلرک فیاجه تبه
 نیتد بوروم .

کچن قیش استنبول قهوه ناله لرک
 رنده رساحت ظرفنده بکره ایکی قیقلرک

برشامرک برمشامی اوتومسدم ا
 - حد اولسون - زده قیر اولادار چوق
 دکلدر . رقصی وار اولامده امانه ایلپور .
 کیری بالاق طبلر ، چوبوق واختارلرور .
 قیر کچلری مہجاق اولطلمده سوز
 وسجترک لذتری ایچیر اسراف اینه کیز
 یارلرک رقصی بونلر ویرمه کجانتلرین
 قورنارسی اولوروز بز حنور ایچنده
 اکلنیرکن مہجاق دما بیریجی سورتلرک
 درمالیا ، درمالیا تبه چوره بکر چوبوق
 چاق چکچده برپور . ایک اولاق چوسوخ
 چپلاق باخربه باسقی وخسته بر آناک
 حزین و آجی اینلیسی ایشیدیلپور قسلیسی
 مسر . لرزه سورولنه ، مورولنه
 زه لادار قیور .

بومسار یاشید اولش بر بانک باورولری
 یاخورد بچرند ایسن بر داغ باشنده
 سو قوقند ، آجاندن تولمی بر زوالینک
 یقیریم . هانک شکلده اولورمه اولسون
 مشرک فلاکتک قوربانلریدر . . . فقط
 بکون بزم باقیمسز لمزدرک اولتری
 اولدیریبور . یارن بونلر ملکاتک اماندنه
 چالشاچی احتیاطک بوللر اراننده بو یوک
 وتولور بر قانک اجمازیک بر مبدع و یار

وطن اچین نه کاشانلر قبشه پیلرده :
 حالیکه بزوکون اولنلر خردو کاش
 اولنلر برضوه افاضی اوکنده اواره
 سلیتمز براتیوروز. فوکلرزه ، اسرفزده
 راز تصرف ایده رسلا بر آقاقر التنده
 از بلنلرده نه قادیانی فورنارمش اولوروز .
 باشقه مکتلرزه کورلر ، ساغورلر ،
 سقارلر ایچین ایش بو او یورلر . مکشبلر
 آجیورلر بسبتوه هایل اولانلره حادنا
 مساجه ایدوجه سنه معاونت اید یورلر .
 بو اولای ذوقه اید بو ککنی دو بو یورلر . حتی
 یورادادا اوج، دورت سنه اول برچور باغانه
 تا ایسی ایدلهدی . بو کون نجین بو یورلر
 یایا با یور . جزئی رفدا کاشانلر
 فورنارایه جکمز انسانلری قبشه بوایلک
 کورلرینه باغلانجنده حیایک رلاهنده
 بوللره برارچه اولسون نه ده دانه برما یلم ؟
 فداکار ساللرک منی نلره لاده دکلدر
 قهرمانلر یالکز حرب اچکده بو یورک ایشلری
 باغومقده دکلدر . لاقیدی یی نور پور قک ،
 عسالتی لاجرمق ، ذوالبلرک حیالترین
 فورنارمقده برنوع قهرمانلقد سوئوخه
 شدندن قسی قسه کلر ذوالبلرک خرخرملی
 اقبلیقینی ایشتهک ایستیمبورسقی رواج
 بو یورک قلبه ناکه نشین قالدیر .

همدیقه قبشه بو یورک نورنوسیه
 جهره لیه قهری بر ملاکله اندیشمنی سنمنی
 و دیباکله اید مننی اولان بو ذوالبلره راز
 اولسون کاشانلری درین اقبه یلم بزده
 یلماجنمز بر انسان والای وظیفه دن هولای
 وجدانلرک خیالیندن کان روجدهک فیضلر
 خطی ایجنده مستریج اولایا یورلر . حکوم
 تقدرده اولنلر نه کچن سنه کی سوئوقده
 دو کاجقزلر ، آچاقلدی نوله حکمر بزده
 سنلرک اونوتدیر میاجنی اهازلرک آجیسنی
 ایچین ، ایچین دو یایق و منا اثر اولاجقز .
 بو حال نه قادیار کنه و یاز قدر .

لسانه داتر : علی ترهت

(یکی تور کجه ناکه مننی ومثبت فایه لری)
 بمنهری ، یکی تور کجه یی یالکز مننی
 قاهره مالک ظن ایدورلر . لسانزده ،
 فضا بر حوق کللر ، زکیلر ، ادا ایلر و اد
 یکی تور کجه بوضه عنصرلرک لسانزده
 چیدارلیدن ایستدر . بو هدف ، یکی تور کجه ناکه
 یالکز مننی قلمبده . قلم یکی تور کجه ناکه
 فایه لری یالکز بو مننی هدفق هجارت
 سانیا ایلدر . چرتک ، یازی لسانلرک
 خستانی یالکز فضا کلری ، زکیلری ،
 یایلری طری لولیس کلدر ، خستانی

بودند عبارت اوله می بودند و منصرلی
 آنجه لسانزلی قولایجه نداوی به موفق
 اوله بیاردله حال بویکه یازلی لسانزک لیکنی
 رخنه ای ده برچوق کلرینک اکسیک
 بو اوله سیدر . او حالده لسانزله نام
 برنداویسی ، بو اکسیک کلرک علاوه منیده
 محتاجدر . ایسته ، یکی تور کجه نیک مشیت
 ظاهره بو اکسیک کلرک آرانوب بولونسی
 و اسانی عضو قزده رلی برینه قولوله سیدر .
 یازلی لسانزده فضله اولان کلر ،
 هیچ بر احتیاجه تقابل اتمدن عربی ، فارسی
 کلردر . مثلاً « ایجه » کلمسی و آرنی ،
 « شب » و « لیل » کلرینه احتیاج واردر ؟
 فقط ، بعضی عربی و فارسی کلردر
 واردر که تور کجه لری آرتق قولایجه یورد
 « شاهد ، آینه ، خسته » کلرلی کی .
 بونلرک تور کجه لری اولان « طایق »
 کوزکو ، سابرو ، کلرلی جانلانی فائب
 ایده رک مستحانه طایه بیر مشدر . نولش
 کلرک تکرار دیر لایم قابل اولما یضدق
 آرتق بویکی مستحاث کلر جانلی تور کجه منزه
 عودت ایده مزلر . او حالده ، بو کلرک
 برینه قائم اولش اولان عربی و فارسی کلر ،
 لسانزک جانلی عضولری سیراسته بیچ مشدر .
 بوندن باشقه ، تور کجه مقابله لری ده لسانزده
 مستعمل اولقله رابر ، خصوصی بر مضافه

اولوردن آریلان عربی و فارسی کلردر
 لسانزک اجزاسنددر . بویکی عربی و فارسی
 کلرلی لسانزق آرتق برلینه اسکی
 تور کجه لری قویق ایسته یلره (تصدیقی)
 دینیلیر . یکی تور کجه جیلر ، بویکی نقطه لردر
 تصدیق جیلره مخالفدر . عربی و فارسی ترکیلره
 اداتلره کایجه ، یکی تور کجه جیلر بونلرک
 هپسلی تور کجه دن آتق لزومه فائدرلر .
 یازلی لسانزده اکسیک اولان کلردر
 ایکی قسمدر . ۱ - ملی تعبیر لردر ، یازلی
 لسانی ، قولوشولان خلق لسانه اویونق
 دکلمه ملی دکلر . استانبولده و آبله اولورده
 قولوشولان برچوق تعبیرلر و تعبیر مخصوصلر
 واردر که یازلی لسانزده قولایجه یورد .
 حال بویکه لسانزک ملی زکیفانکی بونلر تشکیل
 ایدر . بونلرک یاواش یاواش کشف ایده لرک
 یازلی لسانزده آلیمنه سی لسانزک مدینه سینی
 تأمین ایدر . ۲ - بین الملل کلردر .
 برملت هانلی مدینت زمره سینه ، هانلی
 بین المللینه منسوب ، اونلک اوتورده مفهوم لری
 اقلده ایده جاک خصوصی کلره نالک اولمسی ده
 لازمدر . تور ککر ، شیمی دی اروپا مدینتنه
 کیردکلرندن ، اوروپائی مفهوم لری ، اقلده
 ایدر جاک کلره محتاجدرلر .

ضیا کوله آلب